

Lapin Kullankaivajain Liitto Ry:n jäsenlehti

PROSPÄKKÄRI

1

2017

MENNYÄÄN!

1 2017

DIE LIEBEN EDELMETALLE • MYYNTI • HANKINTA

GREEN GOLD -HANKKEEN KUMPPANIT

Yhteyshenkilö / kullan ostaja: Kasper v. Wuthenau, Tankavaara

puh: 040 322 1666, sähköposti: geofactum@gmail.com

Schiefer & Co.

EDELMETALL-SCHIEDANSTALT SEIT 1923

HAMBURG ST. GEORG

KANSIKUVA:

Viimeiset hiput Jorma Korpelan Sallan Tuntista 1990-luvulla kaivamasta kullasta. Kaikki muu on jaettu tutuille, vieraille ja sukulaisille. Kuva: Tytti Bräysy

Lapin Kullankaivajain Liitto Ry:n jäsenlehti

40. vuosikerta
Ilmestyy 4 kertaa vuodessa

Vastaava päätoimittaja:
Kai J Rantanen

Toimitus:
Lapin Kullankaivajain Liitto ry
PL 86, 99871 Inari

Prospäkkäri ilmestyy:

Nro 2 / 2017 toukokuussa,
aineisto huhtikuussa
Nro 3 / 2017 lokakuussa,
aineisto syyskuussa
Nro 4 / 2017 joulukuussa,
aineisto marraskuussa

Ilmoitushinnat:

1/1 s. 312 € (2. kansi)
1/1 s. 240 €
1/2 s. 162 €
1/3 s. 108 €
1/4 s. 84 €

Graafinen suunnittelu ja taitto:
Liisa Hertell, LH Viestintä

Paino:
Kirjapaino Hermes

PROSPÄKKÄRI 1/2017

TÄSSÄ NUMEROSSA

- 4–5 Pääkirjoitukset
- 6 Lapin Kullankaivajain Liitto ry:n sääntömuutokset selkokielellä
- 7 Vuosikokouskutsu
- 8–10 Hipputulointaa: Korhosen sekahippu Jäkälä-äytsiltä
- 11 E.T.
- 12 Kaivoslain muutokset hallinnon tasolla
- 13 Muista maksusi ja tilastotietojesi ilmoittaminen
- 14–15 Ajattele, yli kilo!
- 16–17 Kaivukauden 2016 isoimmukset
- 18–21 Tuntsan kultaa osa 4. Tuntsan tie
- 22–23 Tuntsan kulta – Korpelan Jorma sen löysi ja Mullisaukko kadotti (melkein)
- 24–27 Metsähallituksen tiedote kullankaivajille
- 28 Valtauskatsaus
- 30 Palsintien parantaminen / Merkkipäivät

LKL:N HALLITUS

Puheenjohtaja:
Hannu Viranto
Eteläranta 42
96300 Rovaniemi
puh: 0400 182 964
hannu.viranto@gmail.com

Esko Orava
Mellantie 14
97220 Sinettä

Aki Karvonen
Karukorvenkuru
99885 Lemmenjoki
akijohannes@gmail.com

Varapuheenjohtaja:
Maija Vehviläinen
Väinämöisentie 11
96300 Rovaniemi
puh: 040 778 9456
mrvehvilainen@gmail.com

Hannu Raja
Lapionevantie 54, 61250 Jalasto
puh: 050 365 6570
hannu.raja@netikka.fi

Sihteeri: Kai J Rantanen
Kittiläntie 1074, 99800 Ivalo
puh: 040 7746 773
mullin.mallin@gmail.com

Ensio Kaustinen
Pertuntie 110, 69600 Kaustinen
puh: 040 574 6518
ensio.kaustinen@kase.fi

LKL:N PANKKITILIT

Jäsenmaksutili: FI45 2177 3800 0049 77
Muut maksut: FI95 1201 3000 1031 83

JÄSENASIAIT

Lapin Kullankaivajain Liitto Ry
PL 86, 99871 Inari
puh. 0400 836 500
s-posti: info@kullankaivajat.fi
kotisivut: www.kullankaivajat.fi

SUURI MUSTA

Lasse Hoikalla ja Souvareilla on kappale ”Morgamin uni”. Hieno kappale. Se soi mm. veteraanikullankaivaja **Yrjö Korhosesta** kertovan dokumenttifilmin ”Kultamies-ten aatelia” tunnusmusiikkina, ja aikanaan legendaarisen Hotelli-ravintola Ranta-Marin jukebok-sissa.

Muun muassa ”Nuotteja CD:ltä Tunturituu-li” -julkaisussa laulun sanoituksen mukaan Morgamilla – eikö niin – ”suuri musta vaskoolista poimittiin”.

Morgamin kulta on paikoitellen pinnaltaan mustaa, sysimustaa. Muun muassa **Alhosen Arska** on kertonut muisteluksissaan kultamies **Antti Jomppasen** kaivauksilta osan Morgamin törmästä saaduista kultahipuista olleen niin umpimustia, että Antilla oli tapana puukolla pintaa raaputtamalla varmistaa ne kultahipuiksi.

Kyllä Hoikan Lasse kuitenkin varmaan tietää mitä laulaa. Sanojen ylöskirjoittaja vain ei ole tainnut kultamiesten ammattislangia ymmärtää ja suurimmuksen poimiminen on kuulostanut suuren mustan poimimiselta. Olettaisin, että suurimusta sieltä vaskoolista poimittiin, eikä suuri musta.

Metsästäessään platinaryhmän mineraalirakeita Lemmenjoen Jäkaläpään upasta, törmäsi tohtori **Kari Kojonen** GTK:sta osassa näytteitä mustiin, götiitin peittämiin kultarakeisiin (ouro preto), joissa kulta vain hiukan pilkisti kohdista, josta kuori oli irronnut.

Ouro Preto -nimisessä paikassa Brazilian Minas Geraisin osavaltiossa on samanlaista mustaa kultaa. Tästä tulee paikan nimi. Musta kuori puhdistettiin kullasta siten, että naiset pantiin kävelämään rikasteen päällä, ilmeisesti joessa. Tällöin kuori irtosi hipuista. Myöhemmin huomattiin, että kuori koostui pääasiassa palladium-hydroksidista. Nykyään saman asian voi hoitaa lyhytaikaisella myllyttämällä kumimyllyssä.

Upaa puhaltaessa kannattaisi poispuhallettava musta upa ottaa talteen jo senkin vuoksi,

että upan seassa saattaa olla näitä mustan kuoren peittämiä kultakikkareita muiden raskaiden mineraalien joukossa.

Isommuus, isoimmuus, suurimus ja suurimmuus ovat kaikki Kotimaisten kielten keskus Kotuksen saamen kielen lautakunnan asiantuntija **Kaarina Vuolabin** näkemyksen mukaan peräpohjolan murteissa paikallisia lainoja saamenkielen adjektiivin superlatiivimuodosta suoramus tai suorimus, murrealueesta riippuen. Eteläisemmällä murre-alueilla ei adjektiivin superlatiivimuodon -mus päätettä esiinny, mikä tukee Vuolabin näkemystä. Isoin tai suurin siis. Kultamailla erityisesti isommanpuoleinen kultahippu.

Toinen joskus sekaannusta aiheuttava kullankaivajan ammattislangi-ilmaisu, josta puolestaan kultaseppä saa näppylöitä, on hienokulta.

Moni kullankaivaja seuloa puhalletun ja kuivatun kullan eri fraktiokokoihin, kutsuen ns. kultahiekkää hienokullaksi. Oikein analytyiset kaivajat laskevat vielä hienokullan ja koruhippujen välisen prosentuaalisen suhteen tulevan kaivun suuntaamiseksi rikastuman rikkaimpaan osaan tai ihan vain mielenkiinnosta.

Kultasepät ja kullan jalostajat puolestaan tarkoittavat hienokullalla massapitoisuudeltaan puhdasta kultaa – 999-promilleista eli 24-karaatista tavaraa. Itsetietoisien kultanvälittäjän kanssa hienokullan myynnistä neuvotellessa tämä saattaa aiheuttaa sekaannusta, kun tarjolla onkin pitoisuudeltaan 920–960-promilleista pienirakeista huuhtontakultaa, eikä valmiiksi pudistettua hienokultaa.

Tulevalle kaivukaudelle oikein rumasti hienoa kultaa kaikille, ja suurimmuusia vaskoolista poimittavaksi – olkoon ne sitten kirkkaita tai mustia.

MULLIS’

UGH – JÄSENISTÖ ON PUHUNUT

Joulun–uudenvuoden tie-
noilla toteutettuun jäsenky-
selyyn vastasi lähes 900 jä-
sentä. Vastauslinkki meni lii-
ton kaikille jäsenille Prospäkkärin
kautta, mutta vastaaminen tapah-
tui netin kautta. Vahvistui jo ennes-
tään tiedossa ollut käsitys, että jäse-
nistö ei ole kovin ahkeraa netti-, pu-
humattakaan some-kansaa. Tämä
korostaa Prospäkkärin tärkeyttä tie-
dottamisessa. Ilmestymistiheyttä ei
kuitenkaan ole mahdollista lisätä,
joten sen käyttö akuuteissa tiedo-
tustilanteissa on hyvin rajallinen.
Siksi on pakko käyttää myös sähkö-
postia ja nettiä. Enää ei 4000 jä-
senen liitossa voida palata kirje-
kuoriaikakautteen. Siihen ei ole ai-
kaa eikä rahaa.

Kyselyyn vastanneet olivat hy-
vin aktiivisia vastaamaan avoimiin
kysymyksiin, joihin saattoi kertoa
vapaaansaisesti, mitä on mielessä
vaihtoehtovastausten lisäksi. Näitä
tuli noin 500. Liiton toimintaa kos-
kevat ehdotukset olivat hyvin raken-
tavia, tyyliin ”hyvin on jo nytkin,
mutta olisi minulla tällainen ajatus”.
Ne kaikki on listattu hallituksen
käyttöön ja otetuiksi huomioon jo
alkaneen vuoden toimintasuunni-
telmassa.

Tasapuolisuuden nimissä pitää
tuoda esille myös kriittiset mielipi-
teet. Voi kuitenkin rehellisesti tode-
ta, että varsinaisesti liiton toimin-
taan kohdistuvaa kritiikkiä oli vä-
hän. Kriittisyys kohdistui lähes sa-
taprosenttisesti viranomaisiin ja
Saamelaiskäräjiin toivottomina
huokauksina, että näin on eikä oi-
kein mitään lisää voi tehdä. Liiton
edunvalvontaa piti 85 prosenttia ja
hallituksen toimintaa yleensä 88

prosenttia vastaajista hyvänä tai
erinomaisena.

Prospäkkäriä sisällöltään ja ul-
koasultaan piti 32 prosenttia erin-
omaisena ja 59 prosenttia hyvänä.
Parempaa arvostusta ei uskaltaisi
toivoakaan. Jäsenistölle tiedottamis-
ta 92 prosenttia piti riittävänä. Liit-
olla on paljon uusia jäseniä, joista
huomattava osa käyttää liiton jä-
senetuvaltauksia. Vastaajista peräti
37 prosenttia kaivoi jäsenvaltauksil-
la. Siksi on luonnollista, että suurin
osa toivomuksista liittyi aloittelijoi-
den opastamiseen sekä jäsenvaltaus-
ten lisäämiseen ja niiden ohjeistuk-
seen. Näiltä osin on jo ryhdytty toi-
menpiteisiin.

Tiedottamista ulospäin sidos-
ryhmiin, päättäjiin, tiedotusvälinei-
siin jne. piti riittävänä 81 prosent-
tia. Tuli toivomuksia, että Lapin
ulkopuolisiin, alueellisiin tiedotus-
välineisiin pitäisi saada enemmän
infoa kullankaivusta, sen merkityk-
sestä ja valituksista. Näin varmaan-
kin on. Mutta läpisaaminen riippuu
täysin näillä alueilla asuvista liiton
jäsenistä. Aineistoa ja valmiita jut-
tuja saa toimistolta, mutta läpisa-
minen on kiinni paikallisista aktii-
veista. Voi myös tarjota omia koke-
muksia kullankaivusta. Kannattaa
käyttää hyväksi suhteita paikallisiin
toimittajiin.

Liiton kotisivuja, facebook-si-
vuja ja keskustelupalstaa koskien
tuli paljon ehdotuksia ja kritiikkiä.
Vastaajista 51 prosenttia lukee
kotisivuja harvemmin kuin kerran
kuukaudessa tai ei ollenkaan. Face-
book-sivuja 74 prosenttia lukee har-
vemmin kuin kerran kuukaudessa
tai ei ollenkaan. Kotisivujen keskus-
telupalstaa lukee 65 prosenttia har-

vemmin kuin kerran kuukaudessa
tai ei ollenkaan.

Yllättävän monelta tuli vähäi-
sen seuraamiseen perusteena, että ei
tiedä olemassaoloa, ei ole osannut
kirjautua, ei ole hakenut sivujen jä-
senyyttä tai vastaavaa. Eli ei ole tie-
toa, että nämä kaikki ovat avoimia
kaikille. Näin vastasivat siis ne jä-
senet, jotka vastasivat nettiä käyt-
täten. Jotka eivät osanneet tai halua
käyttää nettiä jäsenkyselyvastaami-
seen, luonnollisesti eivät ole netti-
sivujen ahkera käyttäjäkään. Net-
tiuskovaisuus katoaa näitä lukuja
katsoessa. Tosin netin käyttäjien
osuus jäsenistöstä kasvaa päivä päi-
vältä, kuukausi kuukaudelta.

Jäsenkyselyn eräs päätarkoitus
oli hankkia aineistoa liiton tiedotus-
suunnitelmaa varten. Otamme va-
kavasti nämä tiedot siitä, millaisel-
la aktiivisuudella liiton nettisivuja
käytetään. Tuli myös hyvää palau-
tetta siitä, miten kotisivuja pitäisi
kehittää. Ne otetaan huomioon.
Huomattava kuitenkin tuo edellä
mainittu luku, että 92 prosenttia
pitää tiedottamista jäsenistölle si-
nänsä riittävänä. Mutta parannam-
me niin kuin sika juoksuaan. Lisäin-
foa jäsenkyselyn tuloksista seuraa-
vassa Prospäkkäriässä ja liiton netti-
sivuilla.

Pysyäkseen ajan tasalla, seu-
ratkaa myös ruihtu.blogspot.fi -blo-
gia ja hallituksen päätöksiä netti-
sivuilta.

HANNU VIRANTO
puheenjohtaja

Lapin Kullankaivajain Liitto ry:n sääntömuutokset

selkokielellä

Edellisessä jäsenlehti Prospäkkäris-
sä 4/2016 avattiin yhdistyksen
vahvistettujen sääntömuutospy-
kälien sisältöä. Päätoimittajan
osalta avanne ei tullut ihan ki-
rurgisella tarkkuudella suoritetuksi.

Unohtui, että taittajalle Prospäkkärin ai-
neistoa siirrettäessä kaikki lihavoinnit ja ylivii-
vaukset nollaantuvat ja teksti on ihan puhdas-
ta viljaa. Taiton oikolukuvaiheessa vastuullinen
päätoimittaja ei ollut enää riittävän vastuulli-
nen, ja loppaiseva silmä hyppäsi oman tekstin
yli. Pahoitteluni.

Ohessa sääntömuutospykälät kuten ne oli
tarkoitus jo aiemmin julkaista.

VAHVISTETUT SÄÄNTÖMUUTOSKOHDAT JA NIIDEN PERUSTELUT

2. § Yhdistyksen tarkoitus

Lisättiin kohta: **”... sekä toimia ympäris-
tön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taik-
ka asuinympäristön viihtyisyyden edistämi-
seksi kaivualueilla.”**

Tämä tekee yhdistyksen asianosaiseksi näil-
lä meille tärkeillä elämänaloilla.

3. § Yhdistyksen jäsenet

Lisättiin kohta: **”3. Nuorisojäsenet, jotka ovat
alle 18-vuotiaita ja joilla on puheoikeus yh-
distyksen kokouksissa.”**

Tällä pyritään sitouttamaan nuorisoa kul-
lankaivun harrastamiseen ja liiton toimintaan.
Täytettyään 18 vuotta voi nuorisojäsen hakea
yhdistyksen varsinaista jäsenyyttä yhdistyksen
sääntöjen määräämällä tavalla. Lisäksi hallituk-
sen päätöksellä nuorisojäseniltä päätettiin olla
perimättä liittymismaksua.

Poistettiin kohdat (poistettu kohta lihavoit-
tuna): **”Varsinaiseksi jäseneksi hakevan tulee
olla ollut vähintään kolme vuotta yhdistyksen
kannattajajäsenenä sekä pystyä osoittamaan,
että hän on tänä aikana harjoittanut kul-
lankaivuuta Lapissa.** Jäsenhakemus on tehtä-
vä kirjallisesti hallitukselle **varustettuna kah-
den varsinaisen jäsenen suosituksella.** Hal-
litus esittelee hakemuksen harkintansa mukaan
vuosikokoukselle.”

Tämä tähtää kynnyksen madaltamiseen
varsinaiseksi jäseneksi hakeutumisessa.

4. § JÄSENMAKSUT

Lisättiin kohta: **”Nuorisojäsenen jäsenmak-
su on puolet vuosikokouksen vahvistamas-
ta jäsenmaksusta.”** ja poistettiin kohta (pois-
tettu lihavoituna): **”Jäsenmaksuista on vapau-
tettu kunniajäsenet ja edellisvuonna 65 vuotta
täyttäneet varsinaiset jäsenet.”**

Eliniän odotuksen ja jäsenistön keski-ään
noustua katsottiin tarkoituksenmukaiseksi saat-
taa jäsenistö yhdenvertaiseen asemaan. Jatkos-
sa jäsenmaksusta vapautettuja ovat ainoastaan
kunniajäsenet.

8. § VUOSIKOKOUS

Poistettiin kohta (poistettu lihavoituina): **”Vuo-
sikokouksesta ilmoitetaan viimeistään 15 ja ai-
kaisintaan 30 päivää ennen kokousta...”** ja li-
sättiin kohta (lisäys lihavoituna): **”...jäsenleh-
dessä tai Lapin Kansassa tai jäsenkirjeellä tai
yhdistyksen kotisivuilla.”**

Tällä kevennettiin vuosikokouksen kool-
lekutsumismenettelyä. Tarkoitus on, kuten
ennenkin, julkaista kokouskutsu jäsenlehti
Prospäkkärisssä, mutta aikaikkunan väljentämi-
nen antaa enemmän joustoa jäsenlehden toi-
mituskunnalle.

Vuosikokous

Lapin Kullankaivajain Liitto ry:n
vuosikokous pidetään Inarissa Ylä-Lapin luontokeskuksen
(Siida) auditoriossa lauantaina 25.3.2017 alkaen kello 13.00.

Kokouksessa käsitellään sääntöjen 10. § mukaiset asiat, valitaan LKL ry:n edustajat K. Oy Kultakodin yhtiökokouksiin sekä käsitellään hallituksen esitykset varsinaisiksi jäseniksi ja mahdollisiksi kunniajäseniksi.

Esityslista

1. Kokouksen avaus ja läsnä olevien toteaminen
2. Kokouksen järjestäytyminen, valitaan kokouksen puheenjohtaja, kokouksen sihteeri, 2 pöytäkirjantarkastajaa ja 2 ääntenlaskijaa
3. Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus
4. Hyväksytään kokouksen työjärjestys
5. Esitetään toimintakertomus, tilinpäätös ja tilintarkastajien lausunto
6. Päätetään tilinpäätöksen vahvistamisesta ja vastuuvapaudesta hallitukselle ja muille tilivelvollisille
7. Päätetään toimenpiteistä, joihin vahvistetun taseen mukainen ali- tai ylijäämä antaa ai-
hetta
8. Vahvistetaan toimintasuunnitelma, tulo- ja menoarvio, liittymis- ja jäsenmaksujen suuruudet seuraavalle toimikaudelle sekä toimihenkilöiden palkkiot
9. Valitaan hallitukselle puheenjohtaja ja jäsenet
erovuoroisten tilalle
- Hannu Viranto on valittu vuosikokouksessa 28.3.2015 puheenjohtajaksi kolmivuotiskaudelle 2015–2017.
- Valitaan jäsenet hallituksen erovuoroisten jäsenien tilalle sekä kaksi varsinaista tilintarkastajaa ja kaksi varatilintarkastajaa
- hallituksen erovuorossa olevat jäsenet ovat Esko Orava, Kai J. Rantanen ja Maija Vehviläinen. Hallituksessa jatkavat Aki Karvonen, Ensio Kaustinen ja Hannu Raja.
- tilintarkastajina ovat toimineet Seppo Kotikangas ja Martti Rapeli, varatilintarkastajina Olavi Lind ja Raimo Repola
10. Valitaan LKL ry:n edustajat K. Oy Kultakodin yhtiökokouksiin vuodelle 2017
11. Uusien varsinaisten jäsenten hyväksyminen ja mahdollisten kunniajäsenien kutsuminen
12. Keskustellaan muista esille tulevista asioista ja vuosikokoukselle esitetyistä asioista
13. Kokouksen päättäminen

HALLITUS

Vuosikokousaineisto tulee tutustuttavaksi yhdistyksen kotisivuille osoitteessa: <http://www.kullankaivajat.fi>
Vuosikokoustilassa katsellaan ja tuomaroidaan LKL:n Valokuvakilpailun 2017 sato alkaen kello 12.00.

Tervetuloa tekemään hyviä ja perusteltuja päätöksiä liiton ja jäsenistön parhaaksi sekä nauttimaan Inarin Lapin keväästä!

Riekkoo mättäällä muistuttava Korhosen sekahippu on kiinni kovaksi iskostuneessa sedimenttiaineksessa. Läpimitta on 16 mm ja paino 1,72 g. Löytöpaikka on Jäkälä-äytsi ja löytöaika 11.8.2005. Löytäjä: Jouko Korhonen. Kuva (focus stacking menetelmällä): Kari A. Kinnunen

KARI A. KINNUNEN JA JOUKO KORHONEN

HIPPUTULKINTAA

Korhosen sekahippu Jäkälä-äytsiltä

Merkittävä osa Lapin epäpuhtaista kultahipuista on sekundaarista iskostyyppiä (Kinnunen 2003). Jo pyöristyneen hipun päälle on niissä kiinnittynyt maa-ainesta. Tällaiset sekahiput on yleensä tulkittu rauta- ja mangaaniyhdisteiden iskostamaksi jokisoraksi tai myös niin sanotuiksi moreenihipuiksi. Niitä ei ole tulkittu varsinaisiksi sekahipuiksi, jotka ovat

kullan kanssa yhtä aikaa muodostuneiden kaliooperän aineiden kasaumia (Kinnunen 1991).

Pentti Ervamaa tutki Lapin epäpuhtaita kultahippuja jo 1950–1970 luvuilla (Ervamaa 1975). Hänen taulukoissaan Lemmenjoella Morgamin alueella ns. moreenihippuja on 18 prosenttia kaikista epäpuhtaista (46 kpl) ja vastaavasti Tankavaaran alueella 22 prosenttia (33 kpl). Vaikka aineisto on lukumäärältään pieni, niin voidaan kumminkin todeta tällaisten ns.

moreenihippujen olevan varsin yleisiä Lapin huuhtontakullan alueilla (viidesosa kaikista epäpuhtaista).

Pentti Ervamaa (1975, liite 21) kuvaa suurikokoisinta tutkimaansa Jäkälä-äytsin 6,8 gramman moreenihippua seuraavasti: "Levymäinen kulta on kääriytynyt kasaan. Sen poi-
muissa, osaksi tasaisilla pinnoillakin, on ruo-
steen iskostamaa moreeniainesta, jossa voi erot-
taa kvartsia, kiillettä, hematiittia, granaattia ja
maasälpää."

Samoilta paikoilta Jäkälä-äytsiltä löytyi 11.8.2005 hyvin samankaltainen hippu. Se oli osittain tummanruskean ja kovaksi iskostuneen sedimenttiaineksen peitossa. Hipun mitat ovat: paino 1,72 g, ominaispaino 6,2 ja koko 16 x 10 x 8 mm. Löytäjä oli **Jouko Korhonen** ja löytöpaikka **Yrjö Korhosen** kämpältä noin 30 metriä alavirtaan. Hippu lienee sijainnut rapakalliota vastaan noin neljän metrin syvyydessä.

Optisen spektrin perusteella tumma ma-
teriaali, joka iskostaa maa-ainesta, on rautari-
kasta saostumaa. Hiekkarakeiden mineraali-
koostumus on seuraavanlainen: kvartsi 80 pro-
senttia, pyöristyneet "vanhat" rakeet 10 pro-
senttia ja muut (maasälvät, granaatti, grafiitti,
sillimaniitti, amfiboli jne.) 10 prosenttia. Mi-
neraalirakeiden kuva-analyysillä määritetty
koko sijoittuu 0,027–2,59 mm välille, keski-
arvo on 0,68 mm. Jakauman varianssi on 0,33,
vinous 1,14, huipukkuus 0,65 ja näytekeshajonta 0.58.

Tämän iskostuneen sedimentin, noin puo-
liksi ympäröimä kultahippu on levymäinen ja
pyöristynyt. Kooltaan se on 12 mm (arvio) x 8
x 2,4 mm. Muutama näkyvissä oleva hipun
uloke on mekaanisesti taipunut. Pyöristynees-
sä hipussa on vielä nähtävissä primaarikoloja
pintarakenteina. Ne ovat peräisin hipun muo-
dosta kallioperän esiintymästä. Hippu itse on

Korhosen sekahipun löytöpaikka oli tästä 50 m alavirtaan. Aivan rapakalliota vasten on pyöristyneitä kiviä. Joken sanoin: "Mitä suurempia, sen rikkaampi kultapaikka – lehmänkokoisista vetää jo suuta hymyyn." Kuva: Jouko Korhosen kotiarkisto

siis samanlainen kuin alueen irralliset hiput (ks. Kinnunen 1996). Erityistä tässä hipussa on pinnan voimakas syöpyminen ja mikrouurteiden vähäisyys. Muutamat selvät mikrouurteet ovat kirkkaita, eli tuoreita ja syöpymättömiä, ehkä kullankaivun työvaiheissa syntyneitä.

Sekahipun sedimenttiaineksen mineraali-koostumus (suuri kvartsin osuus), raekokoja-kauma ja rakeiden pyöristyneisyyden jakauma viittaavat siihen, että kysymyksessä ei ehkä olisi sikaan moreeniaines. Aines on jokisedimenttikin liian kvartspitoista. Yksi mahdollinen tulkinta on, että aines koostuu kahdesta komponentista. Pääosa siitä olisi hienontunutta rapakalliota eli regoliittia (90 prosenttia), ja loput (10 prosenttia) pyöristynyttä vanhaa aineesta, johon ryhmään kultahippukin kuuluisi. Eli löyhään rapautumaan olisi jossain vaiheessa takertunut hyvin pyöristynyttä hiekkaa ja sen mukana myös jo pitkälle pyöristyneitä kultahippuja.

Tässä Korhosen sekahipussa on mielenkiintoista se mahdollisuus, että aines kokonaisuudessaan hippuineen voisi olla vanhaa, rapautumisessa iskostunutta sedimenttiä. Näin olen se saattaisi kertoa kullan kulkeutumisesta uutta tietoa. Lapin preglasiaalisista sedimenteistä tähän on niukasti geologista tietoa. Niiden uudelleenkerrostuneista mikrofossiileista on päätelty, että tertiäärikaudella Itä-Lappia peitti silloinen Jäämeri (Tynni 1982) ja sen lahtiin kerrostuneet sedimentit, savet.

Lapin kalliorapautumien (ja ilmeisesti myös silloisten sedimenttien rapautumien) synnylle Kujansuu ja Kejonen (2005) esittävät geologisten ilmasto-olosuhteiden perusteella kolme todennäköisintä ajankohtaa: kivihiilikausi (280–345 milj.v.), trias- ja jurakausien vaihe (135–200 milj.v.) ja paleogeenikausi (25–50 milj.v.). Viimeksi mainittu ajanjakso käy yksiin eräiden geomorfologien tulkintojen kanssa (ks. Söderman 1985), joissa plioseenikautinen rapautumapinta ja sen sivutuotteet luonnehtisivat myös nykyisiä Lapin huuhton-takullan seutuja.

Tuon ajanjakson aikana myös valtamerien

pinta oli parisataa metriä nykyistä korkeammalla, ja silloisen jäämeren rantaviiva oli nykyisten kullanhuuhtonta-alueiden vieressä. On mahdollista, että tällaiset vanhat sedimentit ovat olleet kultahippujen monivaiheisen historian yksi pysähdyspaikka ennen tarkan kairajan rännin rihloja.

Kirjallisuus

- Ervamaa, Pentti 1975. Selostus Tankavaaran ja Morgamin alueen sekahipuista tehdystä alustavasta tutkimuksesta. 5 s., 1 l. Geologian tutkimuskeskus, arkistoraportti, M17/Sdk,Ir-52/2. Netissä: http://arkisto.gtk.fi/m17/M17_Sdk_Ir_52_2.pdf
- Kinnunen, Kari A. 1991. Lemmenjoen alueen irtokullan alkuperäiskivilajien määrittäminen sekahippujen petrografian perusteella. 31 s. Geologian tutkimuskeskus, arkistoraportti, M16/3812/91/1. Netissä: http://arkisto.gtk.fi/m16/M16_3812_91_1.pdf
- Kinnunen, Kari A. 1996. Classification scheme for surface textures of gold nuggets from Finnish Lapland. Bulletin of the Geological Society of Finland 68 (2), 18–33.
- Kinnunen, Kari A. 2003. Kalsedonin ja kullan sekahippu Lemmenjoen alueelta ja yhteen-vetoa Lapin kultasekahipuista. 18 s. Geologian tutkimuskeskus, arkistoraportti, M19/3812/2003/1. Luettavissa myös verkosta: http://arkisto.gsf.fi/m19/m19_3812_2003_1.pdf
- Kujansuu, Raimo ja Kejonen, Aimo (2005) Rapautuminen ja sen synnyttämät pinnanmuodot. In: Johansson, P. & Kujansuu, R. (toim.) Pohjois-Suomen maaperä: maaperäkartojen 1:400 000 selitys. Espoo: Geologian tutkimuskeskus, 20–25.
- Söderman, Guy (1985) Planation and weathering in eastern Fennoscandia. Fennia 163, 2, 347–352.
- Tynni, Risto (1982) The reflection of geological evolution in Tertiary and interglacial diatoms and silicoflagellates in Finnish Lapland. Geological Survey of Finland, Bulletin 320. 40 s.

**Päivä pitenee, lumet sulavat,
kultamaitten kutsu voimistuu.
On hengennostatuksen aika.**

Kultamailla liikkui 1980-luvun lopulla värikäs veijari, joka kertoi iskeneensä satumaisen rikkaaseen kultasuoneen.

Kaunispään Huipun hippukorukauppias **Jarmo Lappalainen** soitti minulle 16.5.1989 ja kertoi kohtaamastaan itsevarmasta mustapukisesta miehestä joka kertoi, että hänet tunnetaan nimellä E.T.

E.T. kertoi tehneensä rengasmaisen kultavaltauksen Luoston ametistivaltauksen ympärille ja iskeneensä heti kultasuoneen. Kaivutukset olivat tyrmistyttäviä:

- kultaa oli kevään aikana tullut 250 kiloa

- suurin hippu painaa 1,7 kiloa, nyt tulee vähän hienompaa
- tutkittu pitoisuus on 26,4 karaattia

1990-luvun alussa tapasin tämän extra-terrestialisen henkilön Lahden jalokivi- ja korumessuilla. Luja kädenpuristus, esittely koko nimellä, mutta painokas lisäys: ”Minut tunnetaan nimellä E.T.”

Muutamassa vuodessa E.T. katosi kultamaitten liepeiltä, mutta ilmestyi yllättäen näkyviin Helsingin Sanomien rikosuutisessa 17.4.2014 **Urho Kekkosen** poikana, joka on toiminut kaivos- ja korualan yrittäjänä. Hänet oli tuomittu ehdottomaan vankeuteen ja huomattaviin korvauksiin useista petoksista.

Väärtimme **Seppo J. Partasen** mukaan kulta on aina vetänyt puoleensa sankareita, veijareita ja huijareita. Kolmisenkymmentä vuotta sitten oli syytä hetken ajan uskoa, että tieto Suomen Lapin satumaisista kultavarannoista oli kiirinyt tähtitarhojen taakse, kauas kotiplaneettaltamme, ja tavoittanut **Steven Spielbergin** luoman satuhahmon.

AARNE ALHONEN

Lehdet: Mies esiintyi Kekkosen poikana

PRESIDENTTI Urho Kekkosen poikana esiintynyt mies on tuomittu törkeistä petoksista kahdeksi ja puoleksi vuodeksi vankeuteen Satakunnan käräjäoikeudessa. Asiasta kertoivat Turun Sanomat ja Satakunnan Kansa. [REDACTED], 66, joutuu maksamaan uhreilleen korvauksia vajaat 700 000 euroa.

Satakunnan Kansan mukaan mies kertoi uhreilleen tarvitsevänsä rahoitusta yritykselleen, joka toimii kaivosalalla ja valmistaa koruja. Yrityksellä ei lehden mukaan ollut mitään todellista toimintaa. Mies kertoi myös olevansa presidentti Urho Kekkosen poika ja perivänsä pian huomattavan omaisuuden.

Käräjäoikeus tuomitsi miehen vuosina 2007–2011 tapahtuneista rikoksista. Suurimman osan petoksista mies teki Lohjalla ja Liedossa. Mies kiisti oikeudessa kaikki syytteet. HS

Kaivoslain muutokset hallinnoinnin tasolla

 Kaivosviranomaisella on edelleen valmisteltavana pitkät jonot kullanhuuhtontalupapäätöksiä, ja 1.7.2016 voimaan tulleet kaivoslain muutokset koskevat luonnollisesti kaikkia hakemuksia, joista ei ole vielä tehty päätöstä. Niin kauan kuin lupapäätös ei vielä ole lähtenyt lausuntokierrokselle, voi kullankaivaja täydentää hakemuspapereitaan.

Edellisessä Prospäkkärissä 4/2016 pyrittiin avaamaan näitä lakimuutosten vaikutuksia lupakäsittelyyn. Koska hallintokäytäntö on täysin muuttunut vasta lain tultua voimaan, oli kyseisessä artikkelissa joitakin epätarkkuuksia. Tämä johtui lähinnä siitä, että artikkeli pohjautui lakikäsittelyn aikaisiin valistuneisiin arvioihin lakimuutoksen tulevista vaikutuksista.

Lakimuutoksen käytännön vaikutukset

Jos kullankaivaja täydentää hakemustaan siten, että jatkolupaa haetaan aiemmin haetun 3 vuoden sijaan 10 vuodeksi, ei tämä edellytä uutta lausuntokierrosta kaivosviranomaiselta.

Mikäli lupa-aluetta laajennetaan 5 hehtaarista takaisin 7 hehtaariin, ja laajennus kohdistuu alueelle, joka on ollut hakijan hallinnassa ennen vuoden 2011 lainmuutosta, ei lupahakemuksen täydentäminen tältä osin aiheuta uutta lausuntokierrosta. Mitä neitseellisemmälle alueelle hakemus kohdistuu, sitä tiukemmat ovat lupavalmistelun kriteeritkin, ja lausuntokierros välttämätöntä järjestää.

Mikäli lupa-alueen rajausta muutetaan olemassa olleiden rajojen ulkopuolelle, käsitellään hakemus uutena kullanhuuhtontalupahakemuksena ja sen maksimikestoksi tulee 4 vuotta.

Lupapäätökselle myönnettävä toimeenpanomahdollisuus on lakimuutoksen myötä laajempi, eli toimeenpanolupaa mahdollisessa valitustilanteessa voi hakea myös uusille luville, eikä pelkästään jat-

koluille kuten aiemmin. Toimeenpanoluvan pyytäminen hakemusta täydentämällä edellyttää automaattisesti viranomaiselta uutta lausuntokierrosta. Samalla hakemus putoaa lupapäätösjonossa myöhemmin käsiteltäväksi. Tämä koskee siis sekä jatko- että uusia kullanhuuhtontalupia.

Toimeenpanolupaa voi toki hakea päätöksestä tehdyn valituksen jälkeenkin, mutta tällöin on edessä uusi lausuntokierros ja lupapäätösmaksu. Olisikin tärkeää muistaa pyytää kaivosviranomaiselta tätä toimeenpanolupapäätöstä jo varsinaisen pääpäätöksen yhteydessä tehtäväksi.

Toimeenpanolupa voi myöskin tulla osittaise-
na tai toiminnallisesti rajaavana. Esimerkiksi tilanteessa, jossa aiemman lupapäätöksen sallimaa lapiota imurikaivua koskevaa lupaa laajennetaan uudella hakemuksella koskemaan myös koneellista kullankaivua, voi lupapäätöksen yhteydessä annettu toimeenpanolupa sallia em. kaivumuodot, mutta ei koneikaivua ennen luvan lainvoimaiseksi tuloa. Samoin toimeenpanolupa saatetaan myöntää vain aiemman lupa-alueen osalle, mutta ei mahdolliselle aluelajennukselle.

Nämä edellä esitetyt ovat käytäntöjä, mutta viranomaisella on luonnollisesti mahdollisuus tehdä näissä molemmissa asioissa harkintaa. Laittaa uudelle lausunnotte, jos niin hyväksi katsoo ja olla antamatta toimeenpanolupaa tai eri tavoilla ehdollisen toimeenpanoluvan, jos siltä tuntuu. Loppujen lopuksi kaikki perustuu hakemuksen kokonais-
harkintaan.

Lisäksi on luonnollisesti iso nippu näiden edellä mainittujen erilaisia yhdistelmiä. Lupapäätös on myös aina mahdollista laittaa uudelle lausuntokierrokselle, mikäli kaivosviranomaisella näkee hakemuksen sisältävän päätöksen lainvoimaiseksi tulemisen vaarantavan elementin. Tällä varmistetaan vahva lupaharkinta ja lupapäätösten lainvoimaisuus.

Muista maksusi ja tilastotietojesi ilmoittaminen

Kullankaivajan tulee antaa vuosittainen selvitys kullanhuuhdonnasta kaivosviranomaisille Tukesille maaliskuun loppuun mennessä. Lomake "Vuosittainen selvitys kultanhuuhdonnasta" löytyy Tukesin sivuilta osoitteesta www.tukes.fi ja siellä valikon "Tietopalvelut" kohdasta "Kullanhuuhdonta". Täytetyn lomakkeen voi lähettää sähköisesti.

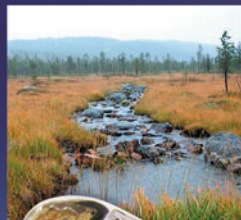
Lapin Kullankaivajain Liiton yhteisvaltuuksilla kaivaneiden on tullut muistaa jättää ko. tiedot liiton valtuuksilla oleviin ilmoituslaatikoihin. Tiedot voi lähettää myös kirjeitse tai liiton uusittujen kotisivujen kautta osoitteessa www.kullankaivajat.fi.

Kullankaivajan tulee maksaa vuotuinen kultanhuuhdonta korvaus kultanhuuhdonta lupaluista (50 €/ha) tai kaivospiirimaksu (50 €/ha) maanhaltijalle eli Metsähallitukselle 15.3. mennessä. Metsähallitus ei lähetä laskua kyseisistä maksuista. Tarkemmat maksuohjeet tilinumeroineen eri kaivualueille löytyvät Metsähallituksen tiedotteesta tässä Prospäkkärissä, sivuilla 26–27.

Lupakäsittelyssä olevasta alueesta ei korvasta luonnollisesti tarvitse maksaa. Kultanhuuhdonta lupapäätöksen tultua lainvoimaiseksi on kultanhuuhdonta korvaus maanomistajalle suoritettava yllämainittuna ajankohtana tai viimeistään 30 vuorokauden kuluessa lupapäätöksen lainvoimaiseksi tulosta.

Tarkista samalla jäsenmaksutilanteesi tämän jäsenlehden osoiteprintistä. Maksut on merkitty kahden vuoden seurantajaksolla. Jos jotakin liitolle kuuluvaa on jäänyt pörssiin, tarkista jäsenmaksuohjeet jäsenlehti Prospäkkärin numerosta 4/2016 tai kotisivuiltamme.

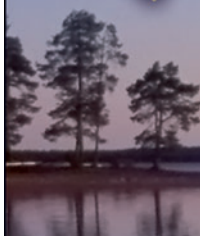
Lapin kultahippujen jalostaja -
jo vuodesta 1981.
Teetä koru omista hipuistasi!

Timanttisormus
valkokulta 585 % ,
Lemmenjoen kultahiput
Lapin granaatti

Kultasydän, rintakoru
585 % , kulta- ja
platinahiput Sotajoelta

Ryöppypikari
142 grammaa,
750 % , seostettu
Lapin kultahiekasta

 TAIGAKORU
www.taigakoru.fi

Rovaniemi, Koskikatu 25
Sodankylä, Sompiontie 4
puh. **016-313070**
sähköposti: info@taigakoru.fi

Ajattele, yli kilo!

Näyttelijä ja koomikko Olavi Ahonen – juurikin se **Edvin Laineen** Tuntemattoman sotilaan Riitaoja – mainosti aikanaan Felix-ketsuppia. Mainoksessa keuhuttiin, että 750 g:n ketsuppipulloon käytettiin yli kilo tomaatteja. ”Ajattele, yli kilo!”, vakuutteli tv-mainoksessa katsojalle Tuntemattomassa sotilaassa pelokkaan sovittelevasti hymyilevä Riitaoja.

Tällä **Telilän Amin** lahjoittamalla liiton kiertopalkintolautasella on nyt levähtänyt yhteensä 1192 grammaa kultaa, kun Kolmas Prospektor Oy sai vuoden 2017 seminaariristeilyllä kolmannen kiinnityksensä kiertopalkintoon 119,1-grammaisella, loppukesän 2016 Ursus-hipulla.

Olisi se soman näköinen kasa lautaselle kerralla kasattuna.

Reilussa kymmenessä vuodessa ja pelkästään kyseisen kaivukauden julkistetut, isom-

muksien suurimmat huomioituina. Se tekee keskimäärin liki 3,5 unssin kultahippu per vuosi amerikkalaisittain ilmoitettuna. Lapin kullankaivajilla ei ole mitään tarvetta pelokkaan sovittelevasti hymyillä vaikkapa Kultakuume-realitysarjaa taivaskanavilta katsellessaan.

Ajattele, yli kilo!

Reality todellisuus

Uskon niitä Kultakuumetta ja muita jenkki-tuotantoja monenkin Lapin kullankaivajan pitkinä talvi-iltoina vahtaavan. Silloin saattaa mieli synkistyä; hitto, monet kymmenet unssit ja sadattuhannet dollarit vilisevät joka jaksossa, ja tyypit näyttävät nyrpeätä naamaa ja paiskovat raksamiehen kypäriään pitkin kenturaa. Itse saa liiton jäsenetuvaltauksilla hät’näppää kullin värin vaskoolin pohjalle. Toisinaan vain hyvän mielen.

Pitää ymmärtää, että toimintatodellisuus

on ihan toinen. Maailma on toinen. Käytännössä noilla kultamailla on aina eri porukat, jotka etsivät, inventoivat ja kehittävät mahdollisia kultaesiintymiä ja eri porukat, jotka ottavat kullan esiin. Nämä inventoidut alueet muutetaan vihreiksi dollareiksi myymällä tai vuokraamalla. Tehdään diili – ja se ei yleensä ole riskin ottavaa kaivajaa suosiva.

Kaikki perustuu maamassojen tehokkaaseen käsittelyyn ja kalusto on hirvittävän kokoista – jopa 250-tonnisia kaivinkoneita – eli käytännössä toiminnan mittakaava alkaa siitä mihin se meillä ammattikaivun yläpäässä loppuu. Luonnollisesti myös maapeitteiden pak-suudet ja kultapitoiset kerrokset ovat ronskimmat kuin meillä. Käsitelty maamassat ovat maapeitteen paksuuden ja ikiroudan vuoksi täkäläisittäin tarkasteltuna hirvittäviä, mutta niin ovat myös erottelulaitteistot. Kultamaata syötetään pesulaitteisiin jopa 300 kuutiota tunnissa.

Tuotantotyön kaikki koneet ovat lähtökohteisesti leasing-vehkeitä. Ikiroudan alueella maamassoja joudutaan siirtämään kiinteiden erotteluasemien vuoksi dumppereilla veden ääreen. Tämä kaikki on siellä fiksua, mutta ei

kovin halpaa. Kultasoran kускаaminen rikastuslaitteiden luokse syö kannattavuutta, mutta vaihtoehtoja ei oikein ole.

Omituista puolestaan on, että nämä Pohjois-Amerikan tuotantometodit on kopioitu laajasti ympäri maailman kultakenttien esimerkiksi Afrikkaan ja Venäjän Siperiaan, vaikka vallitsevasta vesitilanteesta johtuen tarvetta tähän ei olisi. Lapin ammattikullankaivajien metodit olisivat vientituote näille alueilla.

Lapin ammattikullankaivu on löytänyt paikallisiin luonnonolosuhteisiin istuvan, oikean mittakaavansa; oman pienuutensa ja sitä kautta suuruutensa.

Jatkossa, jos surffaat taivaskanaville, vertaa oman monttusi kuutioita ja saatua kultaa tv-sarjojen käsiteltyihin maamääriin, tuotannon kustannuksiin ja draaman vaatimiin kaariin.

Muista lopuksi vielä nimenomaan draaman kaari, varsinkin näissä jenkkituotannoissa; todellisuus ei välttämättä ole se, mitä näytetään.

Presidentti **Trumpin** termin totuuden vaihtoehtona on myös vaihtoehtoinen totuus. Ai niin, ja tämän artikkelin myötä Prospäkkäri asemoi itsensä valemmediaksi.

Liiton Seminaaristeily 9.–11.2.2018 juhlistaa Lapin kultaryntäyksen 150-vuotista historiaa

Seminaaristeilyymme tuleva teema
liittyy siihen, että Konrad Lihrin retkikunta löysi kultaa
Ivalojoen laaksosta syksyllä 1868, mistä tulee kuluneeksi
ensi vuonna 150 vuotta.

Risteily pidetään 9.–11.2.2018,
eli totuttua pari viikkoa myöhemmin.

Merkatkaa kalentereihinne.

119,1 g *Ursus*-
hippu Kari
Merenluodon
kämmellä.
Kuva: Kai J.
Rantanen

Kaivukauden 2016 isoimmukset

Lähtöperinteisellä Seminaariristeilyllä tammikuun lopussa julkistettiin kaivukauden 2016 suurimmat hiput ja niiden löytäjät. Suurimman hipun löytäjä huomioitiin perinteisesti **Ami Telilän** lahjoittamalla Kesän isomus-kiertopalkinnolla.

Lapin kullankaivajilla on perinteisesti omat nimityksensä kultahipuille koon mukaan: basilli = lähes näkymätön, hengetön = alle 0,5 mm, saivare = 0,6–0,9 mm, penikkaräi = 1–2 mm, täi = 2–4 mm, lutikka = 5–9 mm, russakka = 10–14 mm ja kaikki tästä suuremmat ovat isomuksia tai isommuksia. Muualla maailmassa hiput on luokiteltu esim. viljanjyvien mittakaavassa.

Kaivukauden 2016 suurimmukset

- 1 *Ursus* 119,1 g, **Sirkka** ja **Kari Merenluoto**, Puskuoja Lemmenjoki
- 2 *Toive* 46 g, **Pirjo Kylä-Laaso** ja **Tauno Leino**, Korhosenoja Lemmenjoki
- 3 *Kultainen Minna* 29,6 g, **Anssi Niemelä** ja **Harri Rasku**, Elsanaja Palsinoja

- 4 *Leijonantassu* 29 g, **Kaarina** ja **Jussi Jauhiainen**, Moberginoja
- 5 *Bubo bubo* 22,8 g, **Kari** ja **Pekka Merenluoto**, Puskuoja Lemmenjoki
- 6 *Punos* 20,3 g, **Pirjo Kylä-Laaso** ja **Tauno Leino**, Korhosenoja Lemmenjoki

Juhannusviikolla 23. kesäkuuta löytyi Kolmas Prospektor Oy:n kaivokselta Puskuojalla huuhkajaa muistuttava 22,8 grammaa painava kauniin litana kultahippu. Sirkka Merenluoto löysi lintukirjasta hipulle nimen ”Bubo bubo”.

Toinen kesän onnenpotku tuli 19. elokuuta. Rännissä kimalteli isomus, jonka ensipaino oli 119,4 g. Parin päivän päästä kuivuttuaan hipun painosta katosi 3 milligrammaa. Sirkka pyöritteli ja kuvasi hippua. Katseli ja koetti löytää sille nimen. Sirkasta hippu näytti ihan karhulta, mutta karhuhippuja on Lemmenjoelta ennenkin löytynyt. Luontokirjasta löytyi *Ursus Arctica*. Karhun latinankielinen nimi *Ursus* sai kelvata.

Elokuun lopulla Merenluotojen kaivauksella oli hippujuhlat, joissa oli mukana nelisenkymmentä ystävää kulta-alueelta.

Toiseksi suurimman hipun löytäjillä Tauno Leinolla ja Pirjo Kylä-Laasolla on jo kuusi hippu-
listalle päässyttä kultahippua. Kesällä 2016 löytyi
yli 20 g isommuksessa rännityksessä 46 g hipun
kanssa. Toive-hippu täytti Taunon vaimon Pirjon
pitkäaikaisen haaveen, ja hän sai poimia rännistä
kaksi elämänsä suurinta kultakimpaletta.

Ilmajokelaiset kaverukset Anssi Niemelä ja
Harri Rasku löysivät Heikkilöiltä vuokraamaltaan
Kultaisen Pukin valtaukselta liiton Gollediggi-val-
tauksen naapurista Kultainen Minna-hipun. Painoa

*Kolmas Prospektor Oy:n tyytyväistä henkilökuntaa elo-
kuun lopun hippujuhlla. Markku Arrela (vas.), Kari
Merenluoto (kesk.) ja Sirkka Merenluoto. Kuva: Kai J.
Rantanen*

*Tauno Leino (oik.) esittelee 46-grammaista Toive-hip-
pua Pekka Merenluodolle (vas.) Merenluotojen hippu-
juhlla. Kuva: Kai J. Rantanen*

hipulla on 29,6 grammaa. Kaivukokemusta kave-
ruksilla oli tässä vaiheessa parikymmentä päivää.

Ennen juhannusta Kaarina ja Jussi Jauhiainen
huuhtoivat 29,12 gramman isommuksen Mober-
ginojalta Kutturin suunnalla. Alkujaan veljekset
Jussi, **Matti** ja **Pekka Jauhiainen** tulivat kultamaille
ja Moberginolalle 1980-luvun alussa.

Leijonantassu-hippu löytyi perinteisen lapio-
rännin yläosasta, jossa kiviä pestään rännin leven-
nyksenä olevassa "pesulaatikossa". Kaarina pesi ki-
viä ja käteen sattui painavan tuntuinen savimöntti.
Kaarina ajatteli, että olisipa tämä.. Jussi pyöritteli
savista möhkälettä käsissään ja huudahti "Tämä on!"
Kultahippu oli löytäjien mukaan melko pinnassa
kuntan alla peruskallion leveässä raossa. Hipun pääl-
lä oli ollut iso ja raskas vihreä kivi.

Kolmas Prospektor Oy:n henkilökunta – Kari
ja Sirkka Merenluoto – ei päässyt liiton seminaari-
risteilylle vastaanottamaan Telilän Amin aamupu-
rolautasta, joka kiertopalkintona kiertää kunkin
vuoden suurimman hipun löytäjälle. He lähettivät
kuitenkin risteilevälle kultakansalle kiitoskirjeen,
joka luettiin kiertopalkinnon luovutuksen yhtey-
dessä.

Kirjeessään Sirkka ja Kari Merenluoto totea-
vat, että kultahipun paras anti on löytämisen ilo..
Sitä ei voi kukaan kultamieheltä viedä, se on aina
ainutkertainen.

Merenluodot muistuttavat **Artturi Lettisestä**
ja **Antti Vanhasesta**, jotka aikoinaan löysivät LKL:n
omistamalta Isolan kaivos -kaivospiiriltä 58-gram-
maisen hipun, ja lahjoittivat sen Lapin Kullankai-
vajain Liitolle. Lahjoituksen tarkoituksena oli löy-
täjien mukaan "kirkastaa kultamiesten sieluja".

Kaivukauden 2016 suurimman hipun näki
ensimmäisenä Kari Merenluoto. Työvuorossa oli
lisäksi **Markku Arrela**, Sirkan vastatessa huollosta.
Kari ja Sirkka toteavat myös kesän muiden työmies-
ten, kokkien ja huoltomiesten työpanoksen olleen
osaltaan mahdollistamassa hipun löytämisen.

Kolmannella kiinnityksellään Kolmas Prospek-
tor Oy olisi saanut kiertopalkinnon omakseen,
mutta Sirkan ja Karin toivomuksesta Amin aamu-
purolautanen saa jatkaa ikuista kiertoaan, kuten
kultakin jatkaa ikuista kimallustaan vaskoolien poh-
jalla.

TEKSTI: JORMA KORPELA

Tuntsan tie

Yli 30-kilometrinen Tuntsan tie oli 60-luvun nokisavotan jäljiltä: kapea, kuoppainen ja kivinen. Saattoipa auto jänkäänkin upota. Liikenne oli lisääntynyt, Rajavartiosto ei enää liikkunut jaloin, eivätkä poromiehetkään. Metsähallituksella oli hakkuita, puufirmat toivat raaka-ainetta Puitsin kautta Neuvostoliitosta. Oli kalastajia, metsästäjiä, marjastajia ja muuten Tuntsan lumoon joutuneita.

Ja nyt vielä kullankaivajatkin! Kullankaivajat taisivatkin loppusysäyksen antaa, tien kustannusarvio oli noin puoli miljoonaa markkaa. Maksajina valtio, kunta ja oma osuus tien käyttäjille mm. kullankaivajille – ei kuitenkaan ka-

lastajille eikä metsästäjille. Heillähän on jokamiehen oikeus ajella ja tappaa. Mutta kullankaivajat rikkovat maatakin...

Ns. muut tienkäyttäjät pitivät ”jyvityskouksen”. Olin siinä yhdistyksen edustajana. Heti alkuun tuli poroisännän kanssa nokittelua. Isäntä väitti, että kaivajat ajavat uuden tien pilalle ja häiritsevät koko ajan poroja. Vastasin, että porot kyllä kaivavat isännän nukkuesakin, toisin on kullankaivajien. Pureutuvat metrejä pinnan alle ja löytävät, jos sattuu.

Töiden vuoksi jouduin jättämään ”jyvityksen” kesken, enkä arvannut sen päätöksen tärkeyttä. Olin ymmärtänyt sen vain alustavaksi kokoukseksi. Yhdistykselle oli jyvitetty 9 000 markkaa. Yhdistyksessä oli alle 20 jäsentä, siis

jäsentä kohti ainakin 500 markkaa, vaikkei Tuntsaan päin k... – katselisikaan. Valitusosoite Maaoykeus.

Tein Maaoykeudelle valituksen vedoten yhdistyslain pykälään: rekisteröimättömällä yhdistyksellä ei ole taloudellisia velvoitteita ulospäin. Tämän totesi myös Maaoykeus. 250 markan kulut maksoin omasta pussistani.

Vaan oli poroisäntä käärmeissään, kun kullankaivajat eivät maksaneet tiestä markkaakaan. Ja miksi olisi pitänytkaan? Enempi tunnetavuutta toivat kunnalle kuin poroisännät yhteensä. Mainitsin vielä jotain ahneen lopusta. Ei sitten väärtejä olla oltu, ei tosin vihollisiakaan.

Jätehuolto

Naapurileirissä, noin 150 metrin päässä, emäntänä oli kunnan terveystarkastaja. Pykälät tulivat Tuntsallekin. Toki jo ennen hänen ukaasejaan jätehuolto oli järjestetty. Vieraiden parkkipaikalla noin sata metriä tiestä oli vanerinen kannellinen pönttö, sisällä myös jätesäkkirul-

la. Täysi säkki kylälle sadan kilometrin päähän, ja tyhjä tilalle. Toimi.

Kun syksyllä 2010 kävelysauvoilla hiihtelin entiselle leirilleni, tiellä oli Lapin Kullan korkki. Talteen ja Lapin miehen kirous sille kortolle.

Terveystarkastaja vaati hygieenisen pikkulan, ei mitään riukua. Ja äkkiä sellainen nelissä miehin nousi. Kuivasellinen. Levyt seininä, reikä, kalkkisanko vierellä ja alla tyhjennettävä laatikko. Myrskyllä saattoi reikä vähän heilua, mutta hyvin osuttiin.

Pikkula oli noin sadan metrin päässä tarkastajan leiristä, korkeuseroa 30 metriä. Minulla melkein 200 metriä matkaa, mutta nousua alle 10 metriä. Toisella naapurilla oli vielä 100 metriä pitempi matka. Ei ihme, että joskus kiireessä kantapää kaivoi kuopan, ja nyt mustikat rehottavat. Pikkuhätää varten ei terveystarkastajakaan lähtenyt kiipimään. Kyykistyi vain vähän sivussa.

Ympäristökeskus ilmoitti, että rahaa olisi

Uusittu Tuntsan tie "liittymästani" nähtynä syksyllä -95. Näkymä Saihoselästä kohti Peura- ja Puitsitunturia. Näkyypä Sauoivankin kumottu pata sekä Värriötuntureiden pää. Kuva: Jorma Korpela

haettavana tunturialueiden jätehuoltoon. Ilmoitin heti tekniselle toimistolle. Hakemus lähetettiin ja rahaa tuli Tunttsalle: Molok Tunttsajoen sillan leiripaikalle, Molok omaan risteyskseen – tietä rakennettaessa olimme saaneet levennyksen jopa kahdelle bussille – ja ainakin kaksi Molokia Naruskajärven risteyskseen.

Sehän on kuin Helsingin Erottaja: toiset Värriöjoelle ja toiset Tunttsalle...

Vieraita

No, niitähän kävi muistamattomiin. Mutta omasta toheloinnistaan huolimatta hippuja oli aina matkassa pois lähtiessä. Isäntä aina auttoi vaskauksessa. Ei suolannut. Tyhjän jälkeen taas muutama puutarhalapiollinen uudesta paikasta. Ja jo kimalsi!

Tulivat Puskun väärtini **Ossi** Nurmekselta (osakas), **Olle** Haaparannalta ja **Jerker** Luu-

Sallan Tunttsan kimaltavaa kultaa 1990-luvulta.

Kuva: Tytti Bräysy

Korpelan Jorma Nuoluskurun laidalla Tunttsalla 1990-luvun puolivälin paikkeilla. Kuva: Seppo J. Partanen

Olle ja Jerker rännillä -95. Kuva: Jorma Korpela

lajasta. Pari päivää ja yötä käytiin Ossin ja Olen välillä. Minä ja Jerker tuomareina. Ei selvää saatu, tuskin itsekään olimme. Ossi myönsi, että Olle oli ollut parempi. Olle sai jouluksi diplomin, jonka ripusti työhuoneensa seinälle.

Ossi nukkui vierelläni laavussa hongan palaessa. Olle ja Jerker autossaan.

Kolmaskin osakas, Liedon kunnanjohtaja, saapui. Meidän lisäksi Mersussa oli vaimoni sisko ja **Violetta**, entinen unkarilainen tanssijatar. Kun panin radion päälle, eikös mitä: Tango Violetta! Pakkohan oli pyytää. Hän vei.

Tangon jälkeen Violetta löysi viinipullon. Kolmella suulla se äkkiä tyhjeni.

Sade oli tulossa. Violetta sai kaivajan haalarit henkseleineen. Kerto, että tähän asti miehet ovat häntä vain riisuneet, nyt yksi pukeekin. Seuraavana tai sitä seuraavana päivänä riisuin Violetalta haalarin. Hyvin oli vettä pitänyt. Kehui.

Kunnanjohtaja **Sauli** otti kuvan Violetta-tangosta. Tallessa kuva on, kunhan vain löytäisin.

Tango Tuntsan kenturalla ei tietenkään

mikään ihme kultamailla ole.

Sarvikuonon 60-vuotis juhlissa 1988 Kuonolassa tanssittiin humppaa. Tosin katon alla vierasbordellissa. Kait **Minkkisten** häissäkin tanssittiin.

Violetta lähti ja me kuruun. Pari tuntia rännitimme, vaan emme pesseet. Aamulla jatketaan.

Avolaavussa sade ropisi kattoon, vaan honkatuli lämmitti. Varhain aamulla olimme taas kurussa. Loppusiivous ennen seuraavaa kivikkoa, ränninpesu. Taas löytyi. Sitten ränni uuteen paikkaan, pehmeämpään.

Pari tuntia olimme lapioineet, kun ehdotin rännin pesua. Vaan mitä ihmettä! Rihla oli jätkeasassa kultineen. Naulasimme rihlan alusmattoineen ränniin kiinni, ja lapiot heilumaan. Ja taas löytyi. Arvioimme, että gramman, pari olimme jättäneet tuleville, jos koskaan niitä sitten löytäisivät.

Ossi kävi koko perheen voimin. **Arto**, vain 7-vuotias, poimi pinseteillä hippuja esimatolta. Sai nimen Kultra-Silmä Arto. Eikä suotta.

Kultaerä, jonka Jorma Korpela lähetti liiton toimistolle kuvattavaksi. Kuva Tytti Bräysy

Tuntsan kulta –

Korpelan Jorma sen löysi ja Mullisaukko kadotti (melkein)

Korkealaatuisista artikkeleistaan ja kuvareportaaseistaan tunnetussa National Geographic Societyn julkaisemassa tiede- ja aikakauslehti National Geographicissa oli joskus viime vuosikymmenellä pienehkö artikkelisarja, jossa julkaisun journalistit ja valokuvaajat esittelivät jonkun poiminnan kuvista, jotka miltei pääsivät edellisessä julkaisussa olleen artikkelin yhteydessä julkaistuksi kyseisen arvostetun printtipainoksen sivuille.

Esittelysarjan nimiotsikkona oli muistaakseni jotakuinkin ”Tämä otos melkein pääsi sii-

tä ja siitä kertovaan artikkeliin”. No, tämä otos melkein pääsi Prospäkkäriin. Sama dilemma siis kuin National Geographic -julkaisussakin: pääsi kuitenkin.

Kullankaivajaveteraani Jorma Korpela, Lemmenjoen Puskulammelta ja Sallan Tuntsalta, on kirjoitellut Prospäkkäriin artikkelisarjaa Sallan Tuntsan kullan esiinkaivamisesta, ajatuksenaan saada liiton jäsenistön viiksikarvat värähtämään Tuntsan suuntaan.

Alkusyksystä, kiivaimpaan poronnylkyi-kaan, Korpelan Jorma soitteli seuraavaan Prospäkkäriin valmistumaisillaan olevasta, juttusarjan kolmannesta osasta. Raatailtiin pitkään

kullankaivusta ja muista tärkeistä asioista.

Jorma lupasi lähettää liiton arkistoon keräämäänsä kullankaivua ja Tuntsaa koskevaa materiaalia. Samassa paketissa hän kertoi lähettävänsä putkenpohjallisen kultaa. Jorma kertoi siinä olevan viimeiset Tunsasta kaivetut kullat, mitä jäljellä on. Kaiken muun hän on jakanut tutuille, sukulaisille ja muille valtauksella pistäytyneille.

Kaunis toive oli saada Tuntsa-muistelusten viimeisen osan yhteydessä julkaistuksi todistusvoimainen kuva Tuntsan kullasta. Lupasin kysyä **Bräysyn Tyttiä** kuvaamaan kullan, koska Tytillä on siihen tekniikka ja silmää. Ja tietenkin pitää visusti huolta ja palauttaa kultaputken Jormalle kuvauksen jälkeen.

Paketti tuli ja kullat tuli. Kiirettä riitti niin toimistolla kuin teurastamoillakin. Sen ehdin tarkistaa, että somaa on Tuntsankin kultaa, kuten kuvasta näkyy.

Kultaputki hautautui mielen sopukoihin ja satojen edunvalvontahommien alle, kunnes liiton Seminaaristeilyn jälkeen tuli aika alkaa leipomaan vuoden ensimmäistä Prospäkkäriä kasaan – Korpelan Jormaltakin tuli taas postia.

Voi iesus, kuten **Mattilan Teukka**, poro-, meri- ja kultamies Sodankylän järvikylistä asian omintakeisella murteellaan olisi kiteyttänyt. Missä on ne Jorma Korpelan liitolle luottamat viimeiset murenat Tuntsan kultaa?

Sellaisia hajanaisia välähdyksiä alkaa purskeina tulvia työmuistiin, kuten liian hyvien juhlien jälkeisenä aamuna joskus purskahtelee. Ei hyviä.

Korpelalta tullut haavalaastarilla suljettu paketti kultaputkineen. Näennäinen epäjärjestys toimiston työpöydällä ja siellä A4-saasteen keskellä punnitusta odottavat jäsenmaksu-kultaputket. Lattialle pudonnut ja pariin kertaan rikki poljettu, useilla kierroksilla teipattu muovinen suojaputki – ilmeisesti tyhjä, koska latti-anlakaisupruuvaus ei juurikaan kimaltele. Olen varmasti ottanut varsinaisen aarteen sen sisältä talteen.

Entä se kisapäällikkö **Esko Oravalle** Ro-

vaniemen keskussairaalakeikan yhteydessä toimitettu kisakultaputki? Siihenhän kiireessä kippasin niitä jäsenmaksukultia, että Esko saa seuloa vaskaushippuja liiton kisaputkia varten. Onko Tuntsan viimeiset kultahiput vaskattu ohi liiton kisoissa M/S Mariellalla Tukholman satama-altaassa? Voi iesus.

Kaksi huonosti nukuttua yötä ja kaksi huonoa ideaa.

Huono idea 1: Laittaa kaikki Postin syyksi. Jos teet henkirikoksen, on kuulemma paras konsti ruumiista eroon hankkiutumiseen antaa se Postin kuljetettavaksi. Jotkut ovat kuulemma ratkaisseet tällä klassisen anoppi-ongelmankin. Tai sanoa edes, että ovat kuljetuksessa väkivaltaisesti särkeneet sen kultaputken.

Huono idea 2: Varistella johonkin kultaputkeen omasta putkesta suunnilleen sama määrä kikkareita ja lähettää se Korpelalle Sallaan. Mutta Jorma on arvatenkin pyöritellyt itse kaivamaansa Tuntsan kultaa putkessaan 1990-luvun puolivälistä saakka, ja tuntee varmasti jok'ikisen hipun ulkonäöltä. Ei tulisi menemään läpi.

Vielä yhden demonien kanssa valvotun yön jälkeen oli selvää, että vaihtoehdot olivat supistuneet kahteen. Soittaa Jormalle ja kertoa se, mitä todennäköisesti on tapahtunut tai ottaa toimiston nurkasta kiinni ja ravistella se vajaa 30 neliötä vielä kerran läpi.

Toisella ravistelukierroksella toimiston perimmäisestä nurkasta pomppasi rytöläjän keskeltä esiin Jorma Korpelan pehmustettu kirjekuori ja Tuntsan kultaputki. Ei koskaan ole kullan löytyminen synnyttänyt samanlaista tunnetta, pois lukien ehkä ihkaensimmäisen vaskoolillisen peseminen Lemmenjoen Miessin Casinolla ennen Juhannusta, vuonna 1988.

Sävärit. Ilo ja riemu, voisin hyppiä ilmaan. Pakko kertoa tästä jollekin, onko tämä edes totta. Voiko täältä jotakin näin arvokasta oikeasti löytää? Kultaa. On se kaunis. On se.

Ihan samoja tunteita, joita monet meidän jäsenistämme kokevat joka kesä liiton ja omilla valtauksillaan. Toisinaan se on jotakin ihan ainutlaatuista. Voi iesus.

Metsähallituksen tiedote kullankaivajille

Lemmenjoen kansallispuiston, Urho Kekkosen kansallispuiston, Ivalojoen ja sen sivuhaarojen (Kutturan suunta) sekä Keski- ja Itä-Lapin alueella vuonna 2017.

HUOM! Metsätalouden alueella on tapahtunut muutoksia vastuuhenkilöiden osalta. Katso uudet yhteystiedot taulukosta.

 Kaivutyö on sallittu ainoastaan kaivoslain mukaisilla kullanhuuhdonta-alueilla ja kaivospiireillä.

Vuotuinen kullanhuuhdontakorvaus (50 €/ha) ja kaivospiirimaksu (50 €/ha) maksetaan Metsähallituksen tilille ilman eri kehotusta määräaikaan maaliskuun 15 päivään mennessä tai em. päivän jälkeen annetuista kullanhuuhdontaluvista 30 vrk:n sisällä luvan voimaantulosta. Maksamattomat korvaukset saatetaan viipymättä tiedoksi kaivosviranomaiselle kaivoslain 621/2011 70 § mukaisia toimenpiteitä varten.

Huom.! Koirat tulee muistaa pitää kytkettyinä myös kullankaivualueilla metsästyslain mukaisesti.

Muuta huomioitavaa

Kaivumenetelmät

► Lapiokaivualueilla on koneen käyttö kielletty kaikissa työvaiheissa ilman asianmukaisia luvia (ympäristöluvat).

Rakentaminen

► Kullanhuuhdonta-alueelle saa kaivukauden ajaksi pystyttää vain teltan tai laavun, kaivukauden päätyttyä teltta tai laavu on purettava. Kaikenlainen muu rakentaminen vaatii sekä Turvallisuus- ja kemikaaliviraston luvan ja kun-

nan rakennus- tai toimenpideluvan. Lemmenjoen kansallispuistossa lupa rakentamiseen haetaan Metsähallitukselta.

Kesäaikainen maastoliikenne

► Metsäautotielle (maastoon rakennettu tie, jossa on sorapinta, ojat/pientareet) ei tarvita maastoliikennelupaa.

► Maastoliikennelupa tarvitaan aina kun liikutaan rakennetun metsäautotien ulkopuolella. Kesäaikaisia maastoliikennelupia myönnetään pääsääntöisesti vain jo selvästi olemassa oleville maastourille.

► Epäselvissä tapauksissa kannattaa aina ennen ajamista tiedustella asiaa Metsähallituksesta.

Asuntovaunut

► Kullanhuuhdonta-alueella saa pitää matkailuperävaunua tai asuntoautoa korvauksetta kaivukauden ajan (huom. selvítettävä maastoliikenneluvan tarve). Jos matkailuperävaunu jätetään kullanhuuhdonta-alueelle talven ajaksi, on siihen hankittava Metsähallituksen lupa.

► Mikäli matkailuperävaunua tai matkailuautoa ei ole mahdollista sijoittaa kullanhuuhdonta-alueelle, voi Metsähallitus myöntää luvan sen sijoittamiseksi lupa-alueen läheisyyteen kaivukauden ajaksi.

► Kutturan tien varressa on Lapin Kullankai-
vajain Liitto ry:n vuokraama varasto- ja asun-
tovaunualue, jonne vaunun voi jättää talveksi.

► Metsähallitus voi myöntää maksullisen lu-
van asuntovaunun säilyttämiseksi kaivualueel-
la, mikäli kullanhuuhdonta-luvan jatkoaikaha-
kemus on vireillä.

Polttopuuasiat:

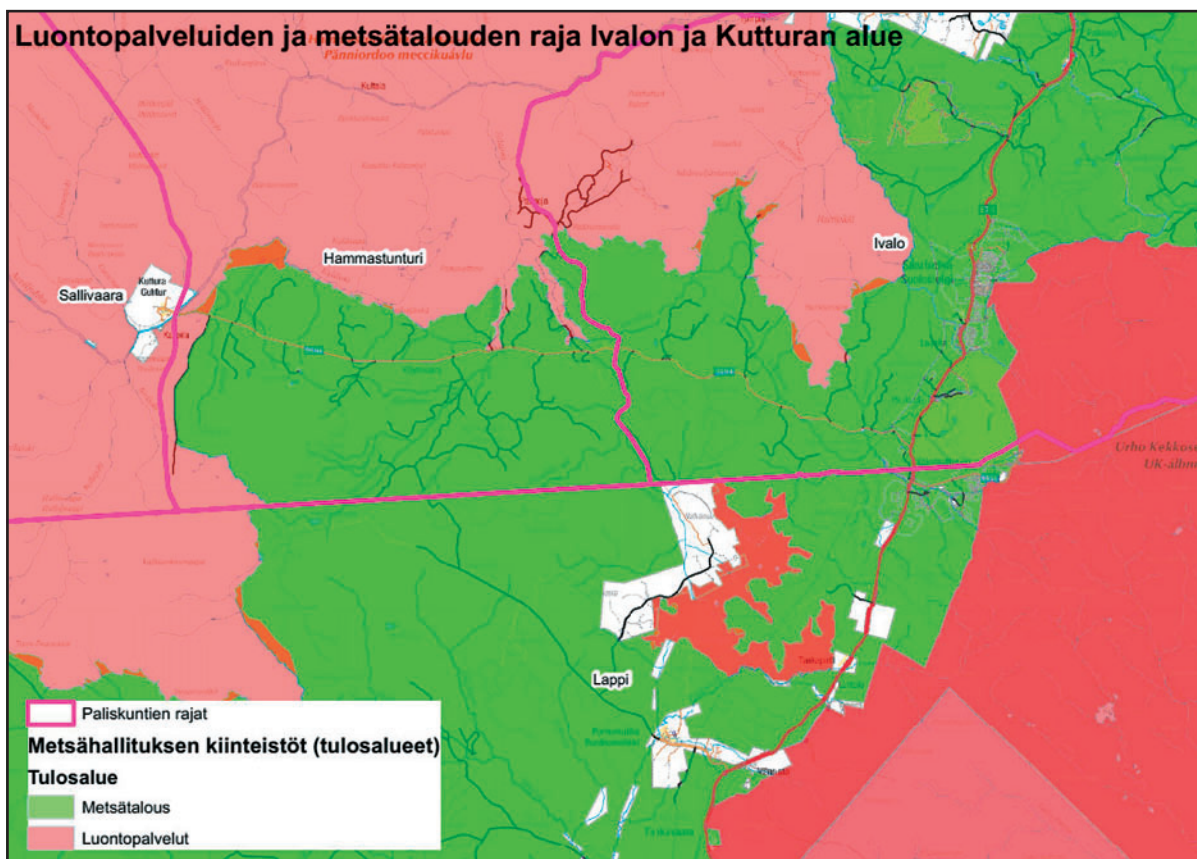
► Kullanhuuhdonta-alueelta tai sen läheisyy-
destä ei saa ottaa minkäänlaista puuta ilman
puulupaa. Kansallispuistoihin ei myönnetä
puunottolupia. Mikäli kullanhuuhdonta-alu-
eella on puustoa tutkimustyön esteenä, on pui-
den poistamisesta sovittava ennakkoon Metsä-
hallituksen kanssa.

► Metsätalouden alueella muutoksia vuonna
2017 Ivalon ja Kutturan alueen polttopuu-
myynissä.

Päättäneen kullanhuuhdonta-alueen jälkityöt:

► Kaikki luontoon kuulumaton on vietävä kul-
lanhuuhdonta-luvan päätyttyä pois maastosta,
nuotiopaikan kivikehän voi jättää, mutta nuo-
tiopohjalle ei saa jättää palaneita nauloja, pel-
tipurkkeja, lasia tai muovia, tiiliskiviä, betonia.

► Kaivumonttujen reunat tulee luiskata ylei-
sen turvallisuuden vaatimaan kuntoon.

OHJEET KAIVUALUEITTAIN SEURAAVALLA AUKEAMALLA ►

	<i>Lemmenjoen kansallispuisto</i>	<i>Urho Kekkosen kansallispuisto</i>
Kullanhuuhdonta- ja kaivospiirimaksut – Kullanhuuhdonta- ja kaivospiirimaksu 50 €/ha, kaivospiirimaksu 50 €/ha – Metsähallitus ei lähetä erillistä laskua, eräpäivä 15.3.2017 – Maksun yhteydessä on ilmoitettava lupatunnus ja kullanhuuhdonta- ja kaivospiirin haltija.	POHJOLA PANKKI FI07 5000 0120 2512 92 Metsähallitus Luontopalvelut	POHJOLA PANKKI FI07 5000 0120 2512 92 Metsähallitus Luontopalvelut
Kullanhuuhdonta-alueen / kaivospiirin huoltaminen moottorikelkalla – Paikkakuntalaiselle maksuton – Ulkopaikkakuntalaiselle maksullinen. Luvan hinta on 50 €. – Lupa on henkilökohtainen (tai ruokakuntakohtainen). Lupaa hakiessa tarvitaan kullanhuuhdonta- ja kaivospiirin lupatunnus tai kaivospiirin numero ja huoltoajon ajankohta.	Lemmenjoen kansallispuiston maastoliikenneohjeistus LKL:n kotisivuilla www.kullankaivajat.fi Huoltoluvan voi tilata postitse tai käymällä huomioiden ohje kirjallisesti haettavista luvista: – Metsähallituksen asiakaspalvelu, Virastotalo, Ivalo, PL 36, (Ivalontie 10), 99801 Ivalo, puh. 020 639 7701, ark. klo 9:00–16:00 – Ylä-Lapin luontokeskus, Siida, Inari, puh. 020 639 7740 ti-su klo 10:00–17:00, maanantaisin suljettu.	Huoltoluvan voi tilata postitse puh. 020 639 7200 tai käymällä: palvelupiste Kiehin, Kelotie 1/ Siula 99830 Saariselkä
Kesäaikaiset maastoliikenneluvat Hinta kuten moottorikelkkaluvissa.	Kesäaikaisia lupia myönnetään vain erityisen painavin perustein jo selvästi ole-massa oleville urille. Lemmenjoen kansallispuiston maastoliikenneohjeistus LKL:n kotisivuilla: www.kullankaivajat.fi Lupa haetaan tai tilataan Metsähallituksen Ivalon asiakaspalvelusta.	Kesäaikaisia maastoliikennelupia ei myönnetä.
Polttopuun myynti – Kullanhuuhdonta- ja kaivospiirimaksut ei sisälly puunotto-oikeutta. – Mikäli kullanhuuhdonta-alueella on puustoa tutkimustyön esteenä, on puiden poistamisesta sovittava ennakkoon Metsähallituksen kanssa. – Maksukuitti on pidettävä maastossa mukana, sillä se on puunottolupaa kysyttäessä tosite puiden maksamisesta.	Polttopuita (=halkoja) myydään Njurkulahden lannasta, hinta on 46 €/p-m³ (sis. alv 24 %). Puuluvan saa Metsähallituksen asiakaspalvelusta Ivalosta tai Inarista Tarvepuuta ei saa ottaa kansallispuiston alueelta, ei edes maapuuta.	Metsähallitus myy kaivajille kansallispuiston ulkopuolelta hakkuutähdelupia polttopuiksi hintaan 12,40 €/m³ (sis. alv 24 %). Pienin laskutuserä on 20 €. Polttopuuluvan voi ostaa Metsähallituksen Keski-Lapin toimipisteestä: Jäämerentie 6, Sodankylä. Tiedustelut Pekka Leskinen, puh. 020 639 7303. Tarvepuuta ei saa ottaa kansallispuiston alueelta, ei edes maapuuta.
Lisätiedustelut	Irja Mikkonen puh. 020 639 7724 irja.mikkonen@metso.fi os. Metsähallitus, PL 36, 99801 Ivalo	Irja Mikkonen

	Ivalojoki sivuhaaroineen (Kutturin suunta)	Keski- ja Itä-Lapin alue *
	Karttaliitteen (katso s. 25) mukaisesti; Luontopalvelujen alue POHJOLA PANKKI FI07 5000 0120 2512 92 Metsätalouden alue POHJOLA PANKKI FI83 5000 0120 1439 03	POHJOLA PANKKI FI83 5000 0120 1439 03 Metsähallitus Metsätalous * (Sodankylän, Savukosken, Sallan, Pelkosenniemen ja Kemijärven kuntien alueilla sijaitsevat Metsähallituksen hallintaan kuuluvat alueet, pois lukien Lapin Luontopalveluille kuuluvat suojelualueet)
	Huoltoluvan voi tilata postitse tai käymällä: – Luontopalveluiden alue: Virastotalo Ivalo, Irja Mikkonen, PL 36, (Ivalontie 10), 99801 Ivalo, puh. 020 639 7724, irja.mikkonen@metsa.fi – Metsätalouden alue: Heikki Remes, Jäämerentie 6, 99600 Sodankylä, puh. 020 639 7355, heikki.remes@metsa.fi	– Metsätalouden alue: Heikki Remes, Jäämerentie 6, 99600 Sodankylä, puh. 020 639 7355 heikki.remes@metsa.fi
	Lupa tarvitaan aina, kun liikutaan rakennetun metsäautotien ulkopuolella. Kesäaikaista maastoliikennelupia myönnetään vain jo selvästi olemassa oleville maastourille. Kirjallinen lupahakemus karttoineen (esitetty ajoura) lähetetään osoitteeseen tai sähköpostitse: Metsähallitus, Luontopalvelut, Irja Mikkonen, PL 36, 99801 Ivalo, puh. 020 639 7724, irja.mikkonen@metsa.fi Metsätalous, Heikki Remes, Jäämerentie 6, 99600 Sodankylä, puh. 020 639 7355, heikki.remes@metsa.fi	Keski- ja Itä-Lapin alue myöntää tarvittaessa maastoliikennelupia kullanhuhdonta-alueiden huoltoon. Kirjallinen lupahakemus karttoineen (esitetty ajoura) lähetetään osoitteeseen tai sähköpostitse: Heikki Remes, Jäämerentie 6, 99600 Sodankylä, puh. 020 639 7355, heikki.remes@metsa.fi
	Metsähallitus, Luontopalvelut myy alueiltaan kaivajille maapuuta (=liekokuu, juurakot, kuivat oksat ja hak-kuutähteet) polttopuiksi hintaan 15 €/m³ (sis. alv 24 %). Pienin laskutuserä on 20 €. Metsähallitus, Metsätalous myy alueiltaan kaivajille hak-kuutähdellisiä (oksat, hakkuutähteet – ei luekoja ja juu-rakot) polttopuiksi hintaan 12,40 €/m³ (sis. alv 24 %). Pienin laskutuserä on 20 €. Polttopuuluvan voi ostaa Metsähallituksen Ylä-Lapin toimipisteestä (ei asiakaspalvelusta): Ivalontie 10, Ivalo. Tiedustelut Ari Huru, puh. 020 639 7738. Kesällä 2017 pyritään järjestämään Kutturin alueelle valmiin polttopuun myyntiä. Polttopuuluvan Luontopalvelujen alueelle voi ostaa Metsähallituksen asiakaspalvelusta Saariselän Kiehisestä, puh. 020 639 7701.	Metsähallitus myy kaivajille hakkuutähdellisiä polttopuiksi hintaan 12,40 €/m³ (sis. 24 % alv). Pienin laskutuserä on 20 €. Polttopuuluvan voi ostaa Metsähallituksen Keski- ja Itä-Lapin toimipisteistä: Jäämerentie 6, Sodankylä. Tiedustelut: Pekka Leskinen, puh. 020 639 7303 Samperintie 32, Savukoski. Tiedustelut: Jari Kantia, puh. 020 639 7576.
	Metsätalouden alue: Heikki Remes, Jäämerentie 6, 99600 Sodankylä, puh. 020 639 7355, heikki.remes@metsa.fi Luontopalveluiden alue: Irja Mikkonen, puh. 020 639 7724, irja.mikkonen@metsa.fi	Heikki Remes, Jäämerentie 6, 99600 Sodankylä, puh. 020 639 7355, heikki.remes@metsa.fi

Valtauskatsaus

 Kaivosviranomaisen Tukes on 21.12.2016 myöntänyt Lapin Kullankaivajain Liitto ry:lle 10 vuoden jatkoajan 4,8 hehtaarin kullanhuuhtontaluvulle ”Rönkön Neloset” Rönkönojalta Inarin Laanilassa. Lupapäätös on saanut lainvoiman 19.1.2017.

Kaivosviranomaisen Tukes on 30.1.2017 myöntänyt Lapin Kullankaivajain Liitto ry:lle 10 vuoden jatkoajan 4,7 hehtaarin kullanhuuhtontaluvulle ”Karuoja Kakkonen” Karuojalla Lemmenjoen kansallispuistossa. Lupapäätöksen valitusaika päättyy 28.2.2017. Luvalla on myönnetty täytöntönpäätös mahdollisesta valituksesta huolimatta.

Lapin Kullankaivajain Liitto ry on vetänyt pois 10 vuoden jatkoajahakemuksensa HL2011:0028, koskien kullanhuuhtontalupa-aluetta ”AuH Aureus” Lato-ojan varrella Kutturantien laidassa. Alueesta luopumisen syynä on Inarin kunnan asiaa koskevassa lausunnossa esittämä vastustava kantaa luvan myöntämiseen.

LKL ry ei ole halunnut hakea asiassa konfliktia Inarin kunnan kanssa. Tähän saakka liitto on nähnyt, että alueen majoitus- ja matkailupalvelutoimintaa tukeva kesäaikainen kullankaivumahdollisuus ei ole ristiriidassa kyseisen alueen muiden, aiemmin lähinnä talviaikaiseen moottoriurheiluun painottu-

vien käyttömuotojen kanssa.

Keskusteltuaan Inarin kunnan teknisen johtajan, **Arto Leppälän** kanssa alueen yleiskaavan mukaisten ohjelmanpalvelualueiden kaavoittamisen työläydestä, ja saatuaan nimenomaista ohjelmanpalvelualueutta käyttävän matkailupalveluyrittäjän aluepäälliköltä tarkentavan kuvauksen alueen nykyisistä käyttötarpeista, ymmärtää liitto Inarin kunnan muuttuneen kannan kyseiseen hakemukseen. Pienelle alueelle sijoittuva matkailua palveleva täsmätoiminta luo järkevät ja oikeasti olemassa olevat perusteet vastustaa liiton lupahakemusta.

Koska ohjelmanpalvelualue RM-3-4:n aluerajauksen ulkopuolelle jäävä osa hakijan kullanhuuhtontalupa-alueesta olisi jäänyt toimintamahdollisuuksiltaan vähäiseksi, katsottiin tarkoituksenmukaisemmaksi luopua hakemuksesta ja etsiä matkailukeskuksen vaikutuspiiristä hyvien yhteyksien ääreltä uusi yhteisalue, mistä myös alueen matkailuväki hyötyisi.

Lapin Kullankaivajain Liitto ry toteaa arvostavansa Inarin kunnan periaatteellista linjausta, jonka mukaisesti kullanhuuhtontalupa-alueen sijoittuminen kunnan yleiskaava-alueelle ei sinänsä ole este luvan myöntämiselle.

Kartat ja ohjeistus jäsenistön käytössä olevista kaivalueista julkaistaan Prospäkkäri 2/2017.

MYYTÄVÄNÄ koneellinen huuhtontapaikka minikaivurille Tankavaarasta 3 km Ivaloon päin.

Jatkolupa saatu 2016 ja ympäristölupa on voimassa.
Alueella rakennusluvallinen sauna.

Yhteydenotot:
Ensio Kaustinen, puh. 040 5950766

Kevääseen on enää tovi, olisiko aika hankkia uusi autotallin ovi?

MESVAC
HÖRMANN

ASENNUS- JA HUOLTOPALVELU J. ANTILA

Myynti, asennus, huolto

044 263 5544

jari.antila@saunalahti.fi

nosto-ovet / taitto-ovet / murtosuoja

Meidät löydät myös
Facebookista!

Palsintien parantaminen

Palsintien ajettavuuden kannalta sillanpääasemana sijaitseva Harriojan silta uusittiin loppusyksystä yhteistyössä Metsähallituksen Metsätalouden ja Luontopalveluiden kanssa. Liiton puolelta asiaa organisoivat hallituksessa ja edunvalvontatoimikunnassa operoivat **Ensio Kaustinen**. Kullankaivajan iso ja känsäinen käsi Enskalle sekä **Heikki Remekselle** ja **Tapio Pennaselle** Metsätaloudessa.

Nyt on tarkoitus purettua itse Palsintien kunnossapitoon. Asiantilan parantamiseksi on Enska tehnyt suunnitelmat ja käynyt toimenpiteistä alustavia neuvotteluja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa. Palsin Kultakeisareiden toimesta tieuralla on jo uusittu tierumpuja. Pari rumpua on vielä jäänyt vähän koholleen, ja ne tulee korjata. Kultakeisareitten operatiivinen kenttäpäällikkö **Heikki Heikkilä** on asiasta tietoinen, ja homma hoidetaan.

Enskan suunnitelman mukaisesti tieuralta on tarpeen poistaa pintaan kasvaneet kivet, sorastaa tieura vaihteittain ja hankkia tieuran hoitoa varten kunnollinen lana. Destia on antanut tarjouksen tiesoran toimittamisesta Härkäselästä; yhteensä 56 000 euroa. Ei hyvä.

Kivien poisto on mahdollista toteuttaa alueen konekaivajien pyörä-alustaisilla kaivinkoneilla. Lisäksi Inarin kunnan ympäristötarkastaja **Juhana Jalkanen** on ilmoittanut, että ympäristöluvallisten kaivalueiden pestyä maata voidaan käyttää tien kunnan parantamiseen, mikä sopii myös Metsähallitus / Metsätaloudelle.

Liitto on Kaustisen esityksestä tehnyt alustavan kauppasopimuksen kunnollisen lanan hankkimisesta tieuran kunnossapitoon. Jäsenmaksujen yhteydessä Palsintien kunnossapitoon lahjoitettuja varoja sijoitetaan hankintaan, ja lisäksi Palsin Kultakeisarit on lupautunut maksamaan osan lanan hankintahinnasta. Loppuosa kerätään kolehtina Palsin alueen kullankaivajilta samalla periaatteella, jolla liitto rakennutti väliarastointialueen Lemmenjoen Äivihjärvelle.

Jatkossa Metsähallitus tulee asettamaan sulkukyltin tien alkupäähän tieuran varjelemiseksi keli-rikon aikana sen ajokelpoiseksi kuivumiseen saakka. Suurimman vahingon loppukesän kulkemiselle aiheuttavat keli-rikon aikana tieuraa käyttävät extreme-kulkijat.

Merkkipäivät

70 v.

12.1. Markku Arrela, Inari

6.3. Eira Valkonen, Kangasniemi

*Sitkeille kullanlöytäjille
myöhästyneet onnittelut!*

LKL RY

VENEKULJETUKSET LEMMENJOELLA

Tavarakuljetukset kulta-alueelle

Veikko Jomppanen

0400 137 090

Polttopuuta metrisenä halkona.

Kysy myös poronlihaa

OPIskeLE HAAPAVEDELLÄ

AMMATTI LÄHELLÄ LUONTOA

Hae: www.jedu.fi

Matkailupalvelujen tuottaja

Matkailualan perustutkinto

Luonto-ohjaaja

Luonto- ja ympäristöalan
perustutkinto
- Hevosmatkailupainotteinen

Erä- ja luonto-opas

Erä- ja luonto-opaan ammat-
titutkinto tai tutkinnon osia

Nämä perustutkinnot voi suorit-
taa myös työn ohessa.

Koulutukset alkavat elokuussa.

Lisätietoja:

Helena Viitasalo p. 044 7692 477
helena.viitasalo@jedu.fi

JEDU

Haapaveden
ammattiopisto

.5362

Posti Green

Lapin kultaa

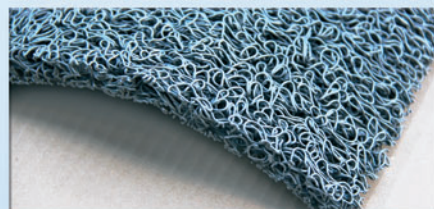
tarinoina ja hippuina

Mikko-Pekka Heikkisen lappiaiheiset umpihauskat kirjat tempaavat lukijan mukaansa.

Hipputeoksella on myynnissä suosituimmat metallinpaljastimet kullansetsimiseen, mm. Garrettin ATGOLD ja Minelabin X-Terra 705. Garrettin ACE-sarjan paljastimet ovat hyviä yleiskäyttöön, niillä voi varmistaa myös, ettei montun pohjalle jää isoja hippuja. Keväällä varustaudutaan uusilla välineillä kulta-montuille. Hipputeoksella on satoja tuotteita.

Katso tarinoita kultamailta
www.kultahippu.fi

Uutuusränni: Jatkettava alumiiniränni 150 + 150 cm, osat menevät sisäkkäin. Leveys yläosa 19 cm ja alaosa 20 cm, vesilaatikossa 50 mm putket vesiletkaa varten. Materiaali 3 mm alumiini, kestää kovaa käyttöä.

Tilaukset nettikaupasta
www.hipputeos.fi

Lappikirjat, kullankaivuvälineet, kultahiput

Hipputeos Oy varastomyymälä Kivenhakkaajantie Kerava, soita 040 5454833